

Kolonel Karel van Dreumel is zijn militaire loopbaan als dienstplichtig soldaat gestart op 6 september 1983 met de opleiding tot dienstplichtig onderofficier op de School Reserve-officieren en Kader Infanterie (Ermelo). Na zijn diensttijd volgde hij de officiersopleiding aan het Opleidingscentrum Officieren Speciale Diensten op de Seeligkazerne (Breda) en het Opleidingscentrum Infanterie (Harderwijk). Aansluitend vervulde hij diverse functies binnen de pantserinfanterie en luchtmobiele infanterie. Na zijn afstuderen aan de Hogere Defensie

Vorming volgden functies bij de Defensiestaf en het Opleidings- en Trainingscommando om daarna commandant te worden van 12 Infanteriebataljon van de Luchtmobiele Brigade. Hij werd daarmee tevens commandant van het Regiment Van Heutsz. In deze functie ontstond een warme relatie met het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek waarvan hij in 2018 commandant werd.

Foto: Rob Kleering van Beerenbergh

Samenvatting

Begin jaren '80 van de vorige eeuw dreigde Bronbeek gesloten te worden door het Ministerie van Defensie. Daartegen rees eerst lokaal, maar later ook landelijk verzet. Na hevige strijd die jaren duurde moest Defensie bakzeil halen. Bronbeek bleef open, maar de doelstelling moest worden verbreed en zo werd de herdenkingsfunctie aan Bronbeek toegevoegd. Jaarlijks herdenken en gedenken mensen nu al vele jaren hun dierbaren bij de monumenten/gedenktekens op het Landgoed Bronbeek, die bijna zonder uitzondering een relatie hebben met de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië. Inmiddels brengen ontwikkelingen rondom herdenken ook voor Bronbeek nieuwe uitdagingen met zich mee.

Dagvoorzitter George van Hoogeveen was beroepsofficier bij de Koninklijke Landmacht en is vanwege zijn inzet in de oorlog in het voormalige Joegoslavië ook veteraan. Hij is op vijftienjarige leeftijd vanuit Indonesië naar Nederland teruggekeerd, en heeft de Bersiapperiode bewust meegemaakt. Op latere leeftijd begon hij zich bezig te houden met zijn Nederlands-Indische *roots* en de geschiedenis van het KNIL. Zijn grootvader heeft van 1890 tot 1924 als militair in dit leger op vele posten in de archipel gediend.

Themazondag Herdenken 10 november 2019

10.00 – 11.00	Ontvangst met koffie of thee en spekkoek
11.00 – 11.05	Opening door dagvoorzitter George van Hoogeveen
11.05 – 11.35	Hélène Oppatja: <i>Van 5 tot 15</i>
11.35 – 12.05	Suzanne Rastovac: <i>Over grenzen – Het levend houden van een wereldgeschiedenis</i>
12.05 – 14.00	pauze met Indisch lunchbuffet
14.00 – 14.30	Elsbeth Locher-Scholten: <i>De strijd om de Indonesische urn 1945-1956. Een zaak van in- en uitsluiting</i>
14.30 – 15.00	Karel van Dreumel: <i>Herdenken op Bronbeek</i>
15.00	Afsluiting door dagvoorzitter George van Hoogeveen

Voor 2019-2020 is voor het jaarthema '75 jaar bevrijding' gekozen. Op 10 november vindt de eerste van deze reeks Themazondagen plaats.

19 januari 2020 : *Herinneren*
23 februari 2020 : *Vooruitkijken*
22 maart 2020 : *Wederopbouw en zorg*

De themadagen worden georganiseerd door een samenwerkingsverband van de stichtingen Klein Bronbeek, Indisch Erfgoed en Kumpulan, en Museum Bronbeek.

Actuele informatie op de websites van [Reünie- en Congrescentrum Kumpulan](#) en de [Stichting Indisch Erfgoed](#).

Herdenken

Na de Tweede Wereldoorlog kende Nederland in tegenstelling tot Groot-Brittannië en Frankrijk geen herdenkingstraditie. Ons land was immers tijdens de Eerste Wereldoorlog neutraal geweest. Particulieren namen het initiatief voor een herdenkingsmonument. In 1946 besloot de Nederlandse regering tot instelling van de Nationale Monumenten Commissie. Aanvankelijk voor monumenten voor gevallen verspreid over Nederland en geen monumenten voor de slachtoffers in Nederlands-Indië en elders in Zuidoost-Azië. Dit verzuim werd uiteindelijk in 1949 goedge maakt. Vanaf de onthulling van het Nationaal Monument op de Dam op 4 mei 1956 door koningin Juliana worden alle gevallen als gevolg van krijgsverrichtingen herdacht.

Bij de Indische gemeenschap ontstond de behoefte aan eigen monumenten. Op 15 augustus 1988 onthulde koningin Beatrix het Indisch Monument in Den Haag ter nagedachtenis aan alle Nederlandse burgers en militairen die het slachtoffer waren geworden van de Japanse bezetting.

Op het landgoed Bronbeek vinden tussen februari en september ook herdenkingen van de burger en militaire slachtoffers plaats.
Afbeeldingen: Spaarne Archief SFA222005314_15-04-1950; internet Roel Wijnants_14-08-2010; website Museum Bronbeek

Hélène Oppatja is de tweede in een gezin van vier kinderen. Haar vader heeft gevaren bij de Marine en werd later ambtenaar bij Defensie. Haar moeder was verpleegkundige. Hélène studeerde Niet Westerse Geschiedenis (Vrije Universiteit) en deed historisch onderzoek in Mexico. Ze werkte daarna achtereenvolgens als horeca-ondernemer, wethouder en programma-manager. Momenteel is ze gemeentesecretaris in Wassenaar en woont met haar man en twee dochters in Rijswijk. Ze is vice-voorzitter van de PvdA en bestuurslid van Nationale Herdenking 15 augustus 1945 waar ze de portefeuille Culturele

Programmering bekleedt.

Samenvatting

In een jaar dat bol staat van aandacht voor de oorlog in Europa wil Nationale Herdenking 15 augustus, toegespitst op specifieke leeftijdsgroepen, aandacht schenken aan de oorlog in Azië en haar verbondenheid met ons, nu. Ondanks het feit dat al enige jaren de verjonging en verbreding van ons publiek toeneemt en de herdenking in 2019 weer meer dan ooit publiciteit heeft gegenereerd, zijn we

ervan doordrongen dat we moeten blijven innoveren om de nieuwe generatie structureel te binden en te activeren. 75 jaar na 15 augustus 1945 is die vraag actueler dan ooit. Herdenken speelt hierbij een belangrijke rol.

Suzanne Rastovac studeerde BA en MA Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief (Universiteit Utrecht) en postkoloniale geschiedenis (Universitas Sains Malaysia). Ze is inhoudelijk programmamaker bij het Indisch Herinneringscentrum en projectcurator van 'Huizen van Aankomst'. Ze maakt verdiepende publiekprogramma's, initieert en participeert in projecten over de actuele betekenis van het koloniale verleden. Ze heeft belangstelling voor samenwerkingen met musea, instellingen en initiatieven – lokaal, landelijk of over de

grens - met als doel een groter en breder publiek te verbinden aan deze wereldgeschiedenis.

Samenvatting

'Huizen van Aankomst' is een ontmoetingsprogramma waar op 15 augustus 2020 op 75 locaties door heel Nederland ontmoetingen plaatsvinden tussen mensen met roots in voormalig Nederlands-Indië en de huidige bewoners van de huizen waar zij aankwamen en (tijdelijk) woonden. Het is onderdeel van de herdenking en viering 75 Jaar Vrijheid. Welke verhalen krijgen een plek en voor wie of wat spreken ze? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de 75 Huizen de diversiteit aan perspectieven weerspiegelen. Suzanne Rastovac zoomt o.a. in op het proces achter de schermen en de vraag hoe dit project kan bijdragen aan (h)erkenning van de geschiedenis en tegelijk actueel is voor de samenleving van vandaag.

Elsbeth Locher-Scholten is historica. Ze was werkzaam aan de Universiteit Utrecht en gespecialiseerd in de geschiedenis van koloniaal Indonesië. Zij schreef over uiteenlopende onderwerpen binnen dit vakgebied: het Nederlands imperialisme, de ethische politiek, vrouwen in de koloniale samenleving en de koloniale herinnering. Met collega Bob de Graaff publiceerde zij een biografie over gouverneur-generaal J.P. graaf van Limburg Stirum.

Samenvatting

Herdenken is altijd een selectief proces, in weerwil van claims van het tegendeel. Wie herdenkt wat, wanneer, waarom, waartoe en hoe? Die vragen speelden ook een rol bij het vroege herdenken in Nederland van de Tweede Wereldoorlog in Nederland en de Pacific. Hierin was, waar het om de strijd in de Pacific ging, een hoofdrol weggelegd voor 'de Indonesische urn'. De strijd rond die Indonesische urn was op tal van fronten een zaak van keuzes en daarmee van in- en uitsluiting.